

Bolteløkka skole

JOHAN FRIEDRICH DREIER

MINIATYR - og PROSPEKTMALER

Født: 1775 i Trondhjem

Død: 1833 i Bergen

Johan Friedrich Leonhard Dreier vokste opp i Trondheim. Han var sønn av en malermester, men han ville ikke uten videre gå i farens fotspor. Etter han hadde spesialisert seg på finmaleri en stund, drog han i 1800 til Bergen, og klarte å slå seg gjennom som tegner og miniatyrmaler i byen.

Dreiers ry bygger på prospekter utført i vannfarger. Helhetsoppfatningen i disse arbeidene kan nå oppleves som noe stiv og tørr, men Dreiers bilder er presise i gjengivelsen, rike på detaljer og særlig preget av malerens livlige observasjons- og karakteriseringsevne, og har stor verdi som kulturhistoriske dokumenter.

Trønderen Dreier blir Bergens første folkelivsskildrer. I flere av hans prospekter går det inn figurscener, og i sitt vidunderlige prospekt av "[Karneval i Bergen eller St. Johannis Aften](#)" fra 1818 er folkelivet fanget inn i sin helhet, fra den velhavende borger til tiggeren, alle skildret treffsikkert. Denne fine treffsikkerheten som nesten nærmer seg karikaturen, er utpreget i Dreiers bilder av bergenske originaler.

Men Dreier kunne dessuten gi en nærmere karakteristikk av sine personer, slik som i maleriet av [Bondekona fra Hosager](#) på Folkemuseet. I slike malerier viser Dreier at han hadde dimensjon som kunstner, og selv om han selv ikke oppfattet seg som mer enn en "tegnemester av beskjedent format", kan man godt forstå at J.C.Dahl, som fikk tegneundervisning av Dreier, hadde stor respekt for ham.

Det hører også med til bildet at han foretok draktstudier rundt i landet og malte en hel serie med [folkedrakter](#), muligens på bestilling av den hollandske sjøoffiseren Cornelius de Jong som gav ut sin reiseskildring i 1802-03: "[Reizen naar de Jaren 1791 tot 1797](#)". Disse studier er de første i sitt slag i landet og de er av uvurderlig betydning for vårt kjennskap til vår gamle nasjonale draktkultur.

Med en ryddig disposisjon, systematisk gjennomføring og en enkel sammenstilt koloritt får bildene hans en karakteristisk stil. I dette ligger naturligvis også en sterk begrensning - denne beskjedne sympatiske kunstner var ikke smidig og vital nok til å åpne seg for tidens nye tendenser og muligheter.

Stilistisk og typologisk ble hans prospektmalerier låst i en stram konvensjon, og hadde få eller ingen utviklingsmuligheter. Men i ettertiden står likevel disse bildene som et selvfølgelig uttrykk for sin tid og sin tids samfunn. I mange av Johan Friedrich Dreiers prospekter inngår også figurer og i det vidunderlige [Karnevalet i Bergen](#) gjengir et yrende folkeliv med ypperlige karakteristikker av velhavende borgere og fattige tiggere.

Dreier beskjeftiget seg først og fremst med prospektmaleriet, i akvareller som i

goucher. Han har kopiert gamle stikk av Bergen, men fremfor alt fanget inn byen og slik etterlatt et enestående materiale til studier av byens gamle bygningsskikk. Han bruker klare, rene farger, gjerne med blågrå tone i fjellene og vegetasjonen, og lys, høy himmel. Bygningene er trukket opp i gråsort og med røde eller sorte teglstenstak. Mange ganger gjengir kunstneren seg selv i forgrunnen.

Sentrale verk:

Bondekone fra Hosager (Folkemuseet)

Karneval i Bergen / St Johannis Aften, 1818

Serien av folkedrakter, 1802-03

[\[Front}](#) [\[Meny\]](#) [\[Topp\]](#) [\[Back\]](#)

